

**INFORMACIJA
O IZVJEŠTAJU O RADU NA PRIORITETNOM RAZVOJNOM PROJEKTU "NAUČNO-
TEHNOLOŠKI PARK CRNE GORE" ZA 2020.GODINU**

**IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU DRUŠTVA SA OGRANIČENOM ODGOVORNOŠĆU
"NAUČNO-TEHNOLOŠKI PARK CRNE GORE" U PERIODU 01. JANUAR 2020. GODINE -
31. DECEMBAR 2020. GODINE I FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA 2020. GODINU.**

UVOD

Programom rada Vlade Crne Gore za 2021. godinu, u okviru Ključnog prioriteta 4. *Obrazovanje i društvo zasnovano na znanju*, kojim se sažima sveobuhvatan društveni i ekonomski razvoj zasnovan na inovacijama i jakoj naučnoistraživačkoj djelatnosti, utvrđena je obaveza Ministarstva ekonomskog razvoja da u II kvartalu pripremi Informaciju o izvještaju o radu na prioritetnom razvojnom projektu Naučno-tehnološki park (NTP) Crne Gore za 2020.godinu, s Programom rada za 2021. godinu.

NTP je prihvaćen kao prioritet Vlade Crne Gore u oblastima nauke i inovacija, a prepoznat je kao jedan od najznačajnijih infrastrukturnih razvojnih projekata. Ovaj projekat je realizovan na osnovu Studije izvodljivosti za uspostavljanje Naučno-tehnološkog parka (NTP) u Crnoj Gori koju je Vlada usvojila na sjednici od 29. septembra 2011. godine i Strateškog plana za uspostavljanje prvog NTP-a u Crnoj Gori, usvojenog na sjednici Vlade od 27. decembra 2012. godine.

Pored gore navedenih strateških dokumenata, projekat uspostavljanja NTP-a u Podgorici u skladu je sa:

- Programom pristupanja Crne Gore EU (PPCG) 2017-2020;
- Programom ekonomskih reformi (PER) 2018-2020 - Prioritetna reformska oblast "Istraživanje, razvoj i inovacije (RDI) i digitalna ekonomija", Prioritetna reformska mjera br. 15: Uspostavljanje Naučno-tehnološkog parka u Podgorici;
- IPA II Finansijskom perspektivom 2014-2020, Sektor "Konkurentnost i inovacije", Prioritet Akcija 2. Ekonomija zasnovana na znanju, Akcija "Unapređenje poslovnog okruženja i konkurentnosti privatnog sektora"; i
- Strategijom pametne specijalizacije 2019-2024.

Vlada Crne Gore je Zaključkom, broj: 07 -1773 od 09. juna 2017. godine, dala saglasnost da se centralna jedinica NTP u Podgorici uspostavi u kampusu Univerziteta Crne Gore (UCG), kroz prenamjenu postojećeg objekta UCG-a u izgradnji (završeni grubi građevinski radovi) koji je bio predviđen za potrebe 3 fakulteta. Realizacija Ugovora za izvođenje radova na izgradnji Naučno-tehnološkog parka Crne Gore je otpočela 25. 05. 2020.g.

PREGLED REALIZOVANIH AKTIVNOSTI U 2020. GODINI

1. Infrastruktura Naučno-tehnološkog parka Crne Gore

U toku 2020. godine realizovane su aktivnosti na otpočinjanju radova na izgradnji objekta NTP-a u Podgorici. S tim u vezi, u periodu od 01.01.2020. do 30.06.2020, donijete su odluke i zaključeni ugovori, i to:

1. Odluka o izboru najpovoljnije ponude za izvođenje radova na izgradnji Naučno-tehnološkog parka u Podgorici, donešena je 12.03.2020. godine.

Na osnovu člana 106 stav 2 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list CG”, br.42/12, 57/14, 28/15 i 042/17), u postupku odlučivanja o izboru najpovoljnije ponude, po tenderskoj dokumentaciji broj: 05-258/19 od 26.12.2019. godine, za izvođenje radova na izgradnji NTP-a CG u Podgorici, ovlašćeno lice Uprave javnih radova, na prijedlog Komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda, donijelo je odluku da je ponuda „Novi volvox” d.o.o. Podgorica ispravna i izabrana kao najpovoljnija.

2. Ugovor o javnoj nabavci zaključen 27.03.2020. godine između Uprave javnih radova i „Novi volvox” d.o.o. Podgorica, za izvođenje radova na izgradnji NTP-a CG.
3. Odluka o izboru najpovoljnije ponude za vršenje stručnog nadzora u toku izvođenja radova na izgradnji NTP-a CG u Podgorici donešena je 24.03.2020. godine.

Na osnovu člana 106 stav 2 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list CG”, br.42/12, 57/14, 28/15 i 042/17), u postupku odlučivanja o izboru najpovoljnije ponude po tenderskoj dokumentaciji broj 01-259/19 od 31.12.2019. godine, za otvoreni postupak javne nabavke za vršenje stručnog nadzora u toku izvođenja radova na izgradnji NTP-a CG u Podgorici, ovlašćeno lice Uprave javnih radova, na prijedlog Komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda, donijelo je odluku da je ponuda „URBI.PRO” d.o.o. Podgorica ispravna i izabrana kao najpovoljnija.

4. Ugovor o javnoj nabavci zaključen je 06.05.2020. godine između Uprave javnih radova i „URBI.PRO” d.o.o. za vršenje stručnog nadzora u toku izvođenja radova na izgradnji NTP-a CG u Podgorici.
5. Zvaničan početak realizacije Ugovora za izvođenje radova na izgradnji NTP-a CG je počeo 25.05.2020. godine.

2. Međunarodna saradnja i umrežavanje

Potpisan Ugovor o poslovnoj saradnji sa Crnogorskim Telekomom a.d. Podgorica (16.06.2020.g.), čiji je cilj podsticanje ekonomskog rasta, tehnološkog razvoja, inovacija i preduzetništva kroz zapošljavanje - posebno mladih, visoko-kvalifikovanih lica, jačanje postojećih inovativnih privrednih društava, te kreiranje inovativnih startapova i spinofova, naročito u sektorima srednjih i visokih tehnologija kao i usluga baziranih na znanju. Crnogorski Telekom a.d. će obezbijediti sredstva u ukupnom iznosu od 1.500.000,00 EUR i to na način što će u petogodišnjem periodu iz budžeta opredijeliti sredstva u iznosu od 450.000,00 EUR dok će preostalu investiciju činiti vrijednost servisa i neophodne infrastrukture u iznosu od 1.050.000,00 EUR.

U toku 2020. godine otvorena je mogućnost saradnje Naučno-tehnološkog parka Crne Gore i Deutsche Telekom Hubraum-a kao tehnološkog inkubatora koji pruža podršku brojnim kompanijama sa inovativnim rješenjima iz oblasti 5G, AI i IOT tehnologija kako bi se kreirale nove mogućnosti za obje strane. Kroz ovu kolaboraciju startupovi koji posluju u okviru NTP-a i koji prolaze kroz brojne programe podrške, primaće dodatnu podršku Hubraum-a kroz investiranje, mentorstva, pristup Deutsche Telekom mreži partnera, klijentima i tehnologijama i besplatnom *coworking* prostoru na lokacijama u Berlinu i u Krakovu. Na ovaj način, crnogorske kompanije dobiće veliki tržišni prostor i šansu za internacionalizaciju svog poslovanja kroz brojne sisteme i programe podrške.

Potpisan Memorandum o razumijevanju sa Great Wall Enterprise Institutom (02.06.2020.g.)

Ovaj Memorandum NTP-a sa kineskim civilnim istraživačkim centrom u polju nove ekonomije, predstavlja saglasnost obje strane za unaprjeđenje međunarodne naučne i tehnološke saradnje i razvoja.

Potpisan Memorandum o razumijevanju sa Shanghai Science and Technology Exchange Centar (18.06.2020.g.) koji ima za cilj promovisanje i podržavanje saradnje međunarodnih naučnih i tehnoloških inovacija sa Naučno-tehnološkim parkom Crne Gore i obogaćivanje iskustava između zemalja srednje i istočne Evrope.

3. Projekti Naučno-tehnološkog parka Crne Gore

Prvi predakceleracijski program u Crnoj Gori - BoostMeUp - IPC Tehnopolis, kompanija Amplitudo i Naučno-tehnološki park Crne Gore, uz podršku Ministarstva nauke, implementirali su prvi predakceleracijski program u Crnoj Gori - BoostMeUp. Cilj ovog programa je bio da mladim ljudima i razvojnim timovima omogući da svoje ideju, uz finansijsku pomoć u iznosu od 4.500 eura, kao nefinansijsku podršku mentora i korišćenje infrastrukture, komercijalizuju i dovedu do nacionalnog, regionalnog i globalnog tržišta. Ideje su razvijali u oblastima energetike, turizma, poljoprivrede, ekologije, ICT-ja i usmjerene su u pravcu digitalizacije društva u strateški ključnim oblastima definisanim Strategijom pametne specijalizacije Crne Gore.

ChoronaThon.Me - Prvi onlajn hakaton u Crnoj Gori organizovan je od strane UNDP-a, Ministarstva nauke i Ministarstva kulture, u saradnji sa: DevClub, Alicorn, Digitalizuj.Me i Naučno-tehnološkim parkom. Cilj hakatona bio je da se pronađu rješenja koja će Crnoj Gori pomoći da se brzo prilagodi, odgovori na krizu i oporavi od posljedica novog virusa korona – COVID-19.

“3D štampa – Istraživanje i inovacije za Covid-19”, naučnoistraživački projekat koji je NTP realizovao u saradnji sa Univerzitetom Crne Gore - Elektrotehničkim fakultetom koji je koordinator projekta, i u partnerstvu sa Kliničkim centrom i Univerzitetom Vrije iz Brisela. Projekat je odobren kroz konkurs Ministarstva nauke kao odgovor na pandemiju COVID-19 i realizovan je tokom 2020. godine. NTP je dao značajan doprinos kao projektni partner i glavna institucija za koordinaciju 3D štampe u Crnoj Gori tokom pandemije COVID-19.

Climathon – hakaton - U Crnoj Gori je 28. i 29. novembra organizovan prvi Climathon, svjetski poznato ekološko takmičenje posvećeno klimatskim promjenama. Ovaj Climathon je organizovala NVO „Gnijezdo“, pod pokroviteljstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, a

u saradnji sa Ministarstvom nauke, Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), kompanijom Telenor, Glavnim gradom, Privrednom komorom Crne Gore, Erste bankom i Fondacijom „Petrović Njegoš“. NTP CG je u realizaciji ovog događaja nastupio kao partner, obezbjeđujući mentorsku podršku učesnicima/takmičarima, kao i podršku kroz promotivne aktivnosti i podizanje značaja pitanja i problema klimatskih promjena i uticaja.

Projekat EON-XR CENTAR - Projekat EON pokrenuo je Naučno-tehnološki park Crne Gore početkom 2020. godine. EON-XR Center je instrument podrške jačanju procesa cjeloživotnog učenja za nacionalno i regionalno predstavljanje prenosa znanja zasnovanog na tehnologijama AVR (virtuelne i proširene realnosti). EON-XR Center ima za cilj potencijalno obučavanje za buduće poslove u oblastima medicine, turizma, obrazovanja, mašinstva, energetike, IT-ja i mnogih drugih oblasti.

Realizacijom projekta otvara se tržišni prostor za ulazak novih (startup) kompanija koje bi kreirale svojevrsan vid revolucije u oblasti visokih tehnologija u Crnoj Gori, što bi imalo veliki uticaj na cjelokupnu privredu.

Ukupna vrijednost projekta je 25.000.000,00 dolara, koji bi u potpunosti bio finansiran od strane Eon Reality kompanije, dok bi Crna Gora imala obavezu da uplati garantni fond u iznosu od 1% ukupne investicije, to jest cca 250.000,00 dolara i to isključivo nakon realizacije cjelokupne investicije.

Ministarstvo ekonomskog razvoja će u saradnji sa drugim ministarstvima razmotriti mogućnost realizacije projekta EON-XR CENTAR u Crnoj Gori i Vladi predložiti Odluku.

Odobrene se brojne projektne prijave finansirane iz donatorskih sredstava za učešće NTP-a u međunarodnim razvojnim projektima, od kojih izdvajamo:

- **HORIZON 2020**
Poziv: Supporting the development of territorial Responsible Research and Innovation
Naziv projekta: Embedding RRI in Western Balkan Countries: Enhancement of Self-Sustaining R&I Ecosystems - WBC-RRI.NET - maj 2020. godine
Ukupan budžet projekta: 2.000.000 €
Vrijednost NTP budžeta: 94.075 €
- **Interreg MED Programme**
Poziv: Enhancing Mediterranean Governance Innovation
Naziv projekta: Boosting Mediterranean Economy Through Sustainable Blue Bioeconomy Solutions - jun 2020. godine
Ukupan budžet projekta: 1.600.000 €
Vrijednost NTP budžeta: 40.000 €
- **U.S. Embassy - COVID-19 Response Fund**
Poziv: Poziv za projektne aplikacije u oblasti tretiranja sekundarnih efekata COVID-19 pandemije
Naziv projekta: „Increasing digital literacy of youngsters for mitigating COVID-19 effects“
Ukupan budžet projekta: 19.950 \$
- **Razvojnog programa ujedinjenih nacija (UNDP) u NTP CG:**

UNDP u Crnoj Gori je 19. oktobra 2020. godine potpisao sa NTP-om CG Sporazum o prenosu vlasništva nad zalihama i opremom, i to: dva 3D štampača marke CraftBox FLOW INDEX i Jedan 3D skener Sanse II.

Navedena oprema je ukupne vrijednosti 13.550,00 €

4. Ostale aktivnosti i kadrovska struktura NTP-a

- **Učešće u kreiranju dva nova zakonska prijedloga** - Tim Naučno-tehnološkog parka Crne Gore intenzivno je radio na kreiranju dva nova prijedloga zakona: Zakona o inovacionoj djelatnosti i Zakona o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija, koji su usvojeni na Skupštini Crne Gore 30. 07. 2020. godine.

- **Angažovani tim u Naučno-tehnološkom parku Crne Gore**

U periodu od 01.01.2020. godine do 01.11.2020. godine u NTP-u je bilo 5 zaposlenih i to:

- Izvršni direktor
- Dva menadžera – ugovori o djelu;
- Dva pripravnika – Program za stručno osposobljavanje.

Od 01.11.2020. godine NTP ima 3 zaposlena, i to:

- Izvršni direktor;
- Jedan menadžer za programske aktivnosti – Ugovor o radu na određeno (2 godine);
- Jedan administrativno-ekonomski saradnik – Ugovor o radu na određeno (2 godine).

5. Program rada za 2021. godinu

Ministarstvo je saglasno sa Programom rada „Naučno- tehnološkog parka Crne Gore“ za 2021. godinu.

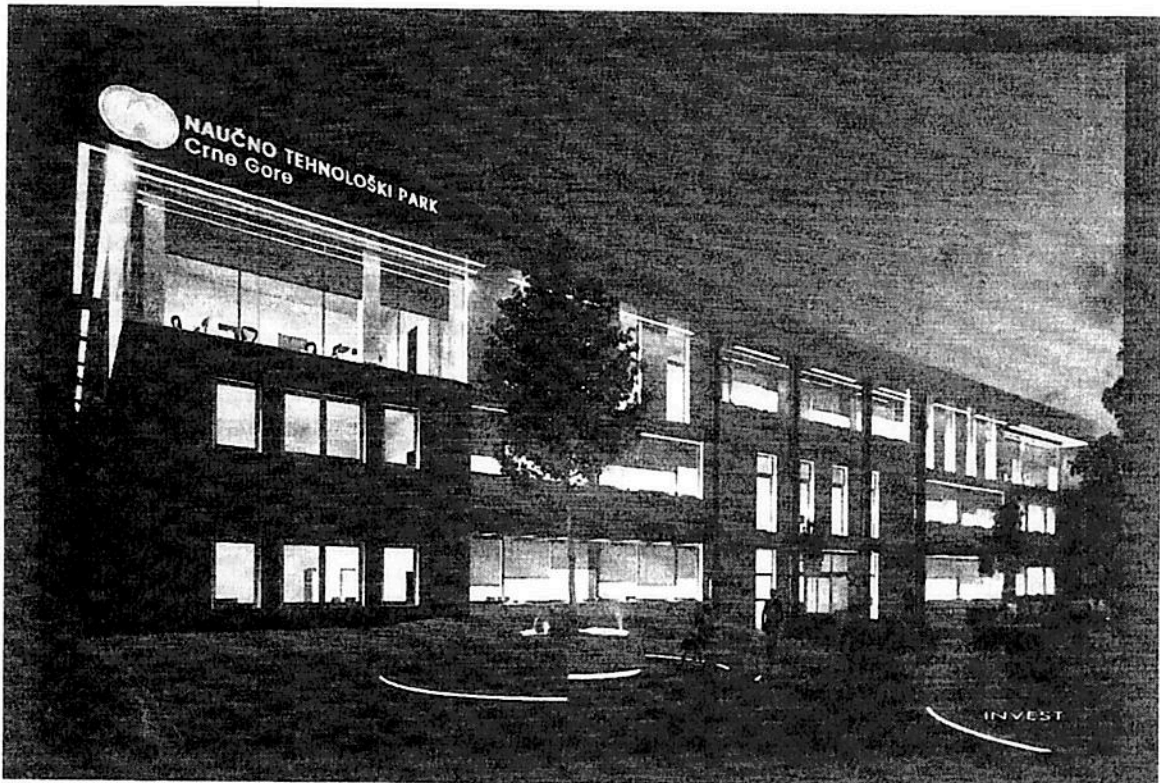
U prilogu Informacije su: Izvještaj o poslovanju Društva sa ograničenom odgovornošću »Naučno-tehnološki park Crne Gore« u periodu 01. januar 2020. godine - 31. decembar 2020. Godine, Finansijski izvještaj za 2020. godinu i Program rada za 2021. godinu.

Polazeći od navedenog, predlažemo da Vlada donese sljedeće:

ZAKLJUČKE

- 1. Vlada je usvojila Informaciju o izvještaju o radu na prioriternom razvojnom projektu »Naučno-tehnološki park Crne Gore« za 2020. godinu.**
- 2. Vlada je usvojila Izvještaj o poslovanju Društva sa ograničenom odgovornošću »Naučno-tehnološki park Crne Gore« u periodu 01. januar 2020. godine - 31. decembar 2020. godine i finansijski izvještaj za 2020. godinu.**

Naučno-tehnološki park Crne Gore d.o.o.

IZVJEŠTAJ O POSLOVANJU
Društva sa ograničenom odgovornošću
“Naučno-tehnološki park Crne Gore”
Podgorica

Period 01. januar 2020. godine – 31. decembar 2020. godine

Podgorica, mart 2021. Godine

SADRŽAJ

1. UVOD	3
2. OPŠTI POSLOVI DRUŠTVA	6
3. PREGLED AKTIVNOSTI TOKOM 2020. GODINE	9
3.1. INFRASTRUKTURA	9
3.2. PROJEKTI SEKTOR	12
3.2.1. Predate projektne aplikacije u toku 2020. Godine	13
3.2.2. Projekti čija je realizacija u toku	16
3.2.3. Realizovani projekti	18
3.3. PROGRAMSKI SEKTOR	24
3.4. MARKETING SEKTOR	24
3.5. MEĐUNARODNA SARADNJA I UMREŽAVANJE	26
3.6. ZAPOSLENI	28
3.7. FINANSIJSKI SEKTOR	29
4. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA 2020. GODINU	30
4.1. PRIHODI	30
4.2. RASHODI	31
5. ZAKLJUČAK	34

1. UVOD

Naučno-tehnološki park Crne Gore (u daljem tekstu: NTP CG) je prihvaćen kao prioritet **Vlade Crne Gore** u oblastima nauke i inovacija, a prepoznat je kao jedan od najznačajnijih infrastrukturnih razvojnih projekata. Ovaj projekat Ministarstvo nauke je realizovalo na osnovu Studije izvodljivosti za uspostavljanje NTP-a CG koju je Vlada usvojila na sjednici od 29. septembra 2011. godine i Strateškog plana za uspostavljanje prvog NTP-a u Crnoj Gori, usvojenog na sjednici Vlade od 27. decembra 2012. godine.

Pored navedenih strateških projekat uspostavljanja NTP-a CG u Podgorici u skladu je sa:

- Programom pristupanja Crne Gore EU (PPCG) 2017-2020;
- Programom ekonomskih reformi (PER) 2018-2020 - Prioritetna reformska oblast "Istraživanje, razvoj i inovacije (RDI) i digitalna ekonomija", Prioritetna reformska mjera br. 15: Uspostavljanje Naučno-tehnološkog parka u Podgorici;
- IPA II Finansijskom perspektivom 2014-2020, Sektor "Konkurentnost i inovacije", Prioritet Akcija 2. Ekonomija zasnovana na znanju, Akcija "Unapređenje poslovnog okruženja i konkurentnosti privatnog sektora"; i
- Strategijom pametne specijalizacije 2019-2024, koja je 2019. godine dobila zeleno svjetlo od Evropske komisije.

Vlada Crne Gore je Zaključkom, broj: 07 - 1773 od 09. juna 2017. godine, dala saglasnost da se centralna jedinica NTP-a u Podgorici uspostavi u kampusu Univerziteta Crne Gore (UCG), kroz prenamjenu postojećeg objekta UCG-a u izgradnji (završeni grubi građevinski radovi) koji je bio predviđen za potrebe tri fakulteta. Vlada je zadužila Ministarstvo nauke i UCG da realizuju aktivnosti na realizaciji projekta uspostavljanja NTP-a CG i o tome informišu Vladu.

NTP CG treba da podstiče saradnju naučnih i akademskih institucija sa privredom i finansijskim sektorom kako bi na najefikasniji način postao generator inovativnih aktivnosti, preduzetništva, te razvoja proizvoda i usluga visoke dodatne vrijednosti koja će takođe biti značajna institucija za implementaciju **Strategije pametne specijalizacije - S3.me**.

NTP CG u fokusu svog rada ima kreiranje tehnološkog razvojnog centra Crne Gore, koji će svojim različitim programima i aktivnostima pružati adekvatnu podršku unapređenju inovaciono-preduzetničkog ekosistema u Crnoj Gori, te na taj način doprinijeti bržem ekonomskom razvoju naše zemlje.

Izveštaj o poslovanju se radi na osnovu politike društva o izvještavanju i obaveze prema Vladi Crne Gore kao većinskom osnivaču, u smislu davanja informacije o poslovanju društva za prethodnu kalendarsku godinu. Izveštaj je urađen po utvrđenoj metodologiji menadžmenta i prikazuje realne poslovne procese i parametre uz sva ograničenja.

I OSNOVNI PODACI O DRUŠTVU

1	NAZIV PRIVREDNOG DRUŠTVA	Društvo sa ograničenom odgovornošću "Naučno-tehnološki park Crne Gore"- Podgorica
1	Skraćeni naziv	"NTP CG" D.O.O.
2	Sjedište	Podgorica, Bulevar Mihaila Lalića bb.
3	Telefon	+382 20 414 262 / +382 20 414 264
4	Web	www.ntpark.me
	E-mail	office@ntpark.me
5	Broj upisa u Centralni registar Privrednog suda	30/31-21159-9
6	Poreski identifikacioni broj	03280896
7	Transakcioni računi	520-39878-42- Hipotekarna banka
8	Šifra djelatnosti	6820
9	Menadžment preduzeća	Velibor Bošković, Izvršni direktor
10	Odbor direktora (OD) čine predstavnici više institucija javne uprave koje su učestvovala u razvoju ovog projekta. Na taj način pomenute institucije će imati značajnog uticaja na dalji razvoj projekta u različitim segmentima, što bi trebalo da doprinese kvalitetnijim rezultatima poslovanja. Aktuelni saziv OD je imenovala Vlada, 13. juna 2019. godine.	Saša Ivanović , predsjednik Odbora direktora, Sanja Peković , potpredsjednik Odbora direktora Lidija Rmuš , član; Branka Žižić , član; Miloš Daković , član;

NTP CG osnovan je sa ciljem pružanja podrške i jačanju potencijala ekonomskog rasta i razvoja Crne Gore, kroz osnivanje i rast kompanija/timova u visokotehnološkim djelatnostima. Takođe, poseban aspekt djelovanja NTP-a CG je i podrška u razvoju i komercijalizaciji inovativnih ideja i projekata.

NTP CG osnovan je u partnerstvu Vlade Crne Gore, i Univerziteta Crne Gore uz zajedničku viziju da postane ključno mjesto na kojem će se spajati inovativni i kreativni pojedinci i projekti, uz intenzivnu saradnju najvažnijih stejkholdera preduzetničkog procesa (nauke i privrede).

Vizija

NTP CG želi da postane generator inovacionih procesa u Crnoj Gori, pružajući podršku kompanijama koje su zasnovane na kreativnim, inovaciono orijentisanim i na visoko tehnološki baziranim idejama.

Misija

Podrška preduzetničkim poduhvatima kroz procese inkubacije, finansiranja, obuke, mentorstva i povezivanja sa ekosistemima tehnoloških inovacija, kako onih regionalnih, tako i globalnih.

Ubrzavanje inovacija proizvoda u privatnom sektoru kroz programe podrške i grantove koji podstiču razvoj novih proizvoda i inovacija.

Podsticanje saradnje sa poslovnom i akademskom zajednicom, kao i donosiocima odluka unutar Crne Gore.

Kreiranje stimulativnog okruženja koje podstiče inovacije i saradnju, privlačenjem i pružanjem podrške stanarima usredsređenim na razvoj proizvoda i usluga zasnovanih na tehnologiji i komercijalizaciji naučnih istraživanja.

Programski ciljevi

Programski ciljevi razvoja NTP-a CG su u skladu sa razvojnim ciljevima definisanim Strategijom pametne specijalizacije Crne Gore (S3.me) i ciljevima održivog razvoja UN (SDG).

Kroz usklađivanje ciljeva sa S3 omogućiće se jačanje konkurentnosti ekonomije kroz povezivanje sopstvenih snaga u istraživanju i inovacijama sa potrebama i razvojnim mogućnostima privrede. Postizanje glavnog cilja S3, odnosno modernizovana i konkurentna Crna Gora, bazira se na tri ključna strateška vertikalna i jednom horizontalnom prioritetu:

- Održiva poljoprivreda i lanac vrijednosti hrane,
- Energija i održiva životna sredina,
- Održivi i zdravstveni turizam i
- ICT

NTP CG predstavlja jedan od ključnih infrastrukturnih i insitucionalnih modela za podršku privredi u ostvarivanju navedenih ciljeva.

Međutim, potrebno je naglasiti da NTP CG nije fokusiran isključivo na sektore definisane S3 strategijom već će podržavati sve one projekte koji u sebi imaju komponente inovativnosti, razvoja ili implementacije visokotehnoloških rješenja sa značajnim potencijalom rasta, razvoja, zapošljavanja i izvoza.

U svom radu i organizovanju aktivnosti, NTP CG je baziran na sledećim dokumentima:

- Program podsticanja inovativnih startapova u Crnoj Gori,
- Zakon o inovacionoj djelatnosti i
- Zakon o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija.

Osim navedenih dokumenata NTP CG će se u narednom periodu oslanjati i na strateška dokumenta Univerziteta Crne Gore, kao što je „Strategija razvoja Univerziteta Crne Gore 2019-2024“, i usklađivati svoje aktivnosti i sa navedenim dokumentom.

Takođe u svom budućem poslovanju NTP CG će voditi računa i o drugim strateški važnim dokumentima Vlade Crne Gore i njenih resora kako bi svoje djelovanje u potpunosti podredio politikama Vlade za dalji razvoj naše zemlje. Tu se ističu dokumenta Ministarstva ekonomije, finansija, turizma i održivog razvoja, javne uprave...

Operativni kapaciteti NTP-a CG su podijeljeni na četiri segmenta:

- **OPŠTI POSLOVI,**
- **PROGRAMSKI SEKTOR (sektor za podršku klijentima i upravljanje resursima),**
- **PROJEKTI SEKTOR (eksterno finansirani razvojni projekti),**
- **MARKETING SEKTOR (sektor za podršku razvoju i promociji preduzetničkog društva i aktivnosti).**

2. OPŠTI POSLOVI DRUŠTVA

Kao centralni dio preduzetničko-inovacionog ekosistema, NTP CG je pred sebe postavio nekoliko ključnih izazova. Uzimajući u obzir činjenicu da se radi o prvoj instituciji ovog tipa u Crnoj Gori, kao primarni izazovi su postavljeni:

- Afirmisanje institucionalnog imidža,
- Izrada programskog kurikuluma,
- Definisane i kreiranje kanala komunikacije sa ciljnim grupama i krajnjim korisnicima,
- Opšti poslovi vezani za adaptaciju zgrade NTP-a CG, i obezbjeđivanje privremenih prostorija za rad.

Riječ je o ključnim aktivnostima koje su u narednom periodu od vitalnog značaja za uspostavljanje punog operativnog kapaciteta NTP-a CG, koje su započete u 2020. godini, a čiji nastavak realizacije se planira i u 2021. Godini:

- 1. Učešće u kreiranju dva nova zakonska prijedloga - Ova godina obilježena je intenzivnim radom i učestvovanjem cijelog tima NTP-a CG na kreiranju dva nova zakona koji će u budućnosti podsticati inovacije, investicije, istraživanje i razvoj brojnih perspektivnih i inovativnih startapova i spinofova te različitih sektora ekonomije poput IT sektora.**

Riječ je o Zakonu o inovacionoj djelatnosti i Zakonu o podsticajnim mjerama za razvoj istraživanja i inovacija. Kreiranje NTP-a CG kao institucije bio je prvi korak ka konkretizaciji i funkcionalnoj realizaciji projekta Ministarstva nauke koje kreira perspektivan i podsticajan ambijent za razvoj inovativne startup zajednice, kao i za razvoj naučnoistraživačkog sektora. Preduzete su mjere za korigovanje postojeće legislative i usvajanje nove kako bi se stvorio samoodrživ sistem za podsticanje inovacija i komercijalizacije istraživanja. NTP CG bio je aktivni učesnik u kreiranju dva nova zakona, kako bi se poboljšala postojeća zakonska rješenja ali i donijela nova inovativna rješenja koja bi trebalo da Crnu Goru pozicioniraju kao jednu od najatraktivnijih destinacija za tehnološko preduzetništvo i testiranje novih tehnologija sa posebnim akcentom na inovacije.

- 2. Saradnja sa Ambasadom Republike Češke - U doba pandemije COVID-19 svi društveni akteri su se angažovali kako bi u domenima njihove ekspertize pružili doprinose cijeloj zajednici.** Ubrzo nakon što je udruženi konzorcijum 3D proizvođača zajednički počeo raditi na proizvodnji zaštitne opreme, NTP CG dobio je neophodnu podršku u oblasti 3D štampe. U kontaktu sa partnerima iz Češke dobili smo modele za štampanje zaštitnih maski koje su dobile i sertifikate i ateste od strane češkog zdravstvenog sistema. NTP-u CG je pomenute modele, preko Ambasade Republike Češke, ustupio Češki tehnički fakultet iz Praga koji je naporno radio na razvijanju modela za štampanje maski koje bi u toj situaciji bile od pomoći, prije svega zdravstvenim radnicima.

Ubrzo potom, nakon dobijanja finansijske pomoći od Nacionalnog koordinacionog tijela za nabavku nedostajućeg repromaterijala za štampanje, najbitniji dio saradnje sa Ambasadom Republike Češke desio se kada je NTP CG od njih dobio neophodnu pomoć u nabavci filamenata za 3D štampu, kojih je u tom momentu nestalo sa policia svih članova konzorcijuma. Zbog otežanog funkcionisanja lanaca snadbijevanja u doba krize, nabavku neophodnog repromaterijala koji je pronađen u Republici Češkoj, bilo je moguće dopremiti u Crnu Goru na vrijeme jedino uz pomoć Ambasade. Neophodna pomoć je stigla vrlo brzo, i cijeli proces nabavke je protekao bez zastoja.

Kao rezultat uspješne saradnje u doba pandemije COVID-19, ambasador Republike Češke u Crnoj Gori Nj.E. Karel Urban sa saradnicima je posjetio NTP CG. U razgovoru sa izvršnim direktorom NTP-a CG, Veliborom Boškovićem bilo je riječi o dosadašnjoj saradnji, koja je naročito bila aktuelna u vremenu prvog talasa pandemije COVID-19 u Crnoj Gori, kada je Ambasada Republike Češke snažno podržala koaliciju koja je bila usmjerena na izradu zaštitnih vizira.

Dodatno, zaključeno je da postoje brojne mogućnosti zajedničke saradnje u oblasti transfera znanja i iskustava, koje bi za krajnji cilj trebalo da dovedu do generisanja novih ideja, inovacija i poslovnih poduhvata.

3. NTP CG je podržao osnivanje strateškog crnogorskog digitalnog IT klastera.

Svrha formiranja IT klastera inovativnih kompanija jeste jačanje i širenje crnogorske IT zajednice, povećanje obima poslovanja, edukacija, zapošljavanje i izvoz IT proizvoda i usluga. Kreiranjem ovog klastera kompanije će zajednički raditi na specijalizovanim obukama za zaposlene i ostale zainteresovane pojedince iz ovog sektora kroz razvoj nacionalne IT akademije. Takođe, udruženim nastupom na domaćem i prije svega na ino - tržištima kompanije će raditi na ozbiljnim projektima za koje je potrebno više stotina IT inženjera, grafičkih dizajnera ili marketing menadžera. Postizanjem sinergijskog efekta ovog klastera doći će do rasta i razvoja cjelokupnog IT sektora koji će zapošljavati više ljudi, ostvariti značajne prihode na ino - tržištima i biti ključni nosilac digitalizacije cjelokupnog crnogorskog društva, od državnih institucija do kompletne privrede.

30. decembra 2020. godine IT klaster je na konkursu Ministarstva ekonomskog razvoja za podršku razvoja ICT-a – strateškog prioriteta Strategije pametne specijalizacije Crne Gore ocijenjen kao prvorangiran, i biće finansiran do 50% ukupnih troškova programa, a najviše u iznosu do 900.000,00 € tokom perioda od tri godine.

- 4. Inicijativa Centra za primijenjenu hemiju, CAC – CAC se obratio 09.11.2020. godine NTP-u CG pismom o namjerama, a u vezi sa iskazivanjem interesovanja o uspostavljanju saradnje koja bi bila usmjerena na opredjeljivanje dijela prostora, radi uspostavljanja laboratorije i jednim dijelom proizvodno-tehničkog pogona.** Predloženo je osnivanje laboratorije koja bi bila usmjerena na proizvodnju amonijum perhlorata i još desetak izvoznih proizvoda, svih namijenjenih inostranom tržištu. Ostvarena je i direktna komunikacija, sa ciljem razmjene dodatnih informacija, o predloženoj saradnji.
- 5. Inicijativa INSTITUTA ZA LJEKOVE I MEDICINSKA SREDSTVA Crne Gore za otvaranje specijalizovane laboratorije koja će, sa potrebnom opremom i odgovarajućim kadrom, zadovoljiti potrebe svog poslovanja, tržišta Crne Gore i omogućiti edukaciju i obavljanje naučnih istraživanja.** Pored toga biće omogućena i saradnja sa relevantnim institucijama u Crnoj Gori i inostranstvu u cilju podrške nauci i privredi Crne Gore, dostupnosti kvalitetnih i bezbjednih lijekova u prometu kao i unaprijeđenja kvaliteta poslovanja. U obavljanju djelatnosti laboratorija Instituta će poštovati zahtjeve standarda ISO 17025:2017. U cilju zadovoljena potreba, a prema planiranim aktivnostima, predviđen je razvoj tehnika HPLC – high pressure liquid chromatography i GC-MS – gas chromatography coupled mass spectrometry. Ove tehnike će u odnosu na obim pružiti najviše mogućnosti kada se govori o potrebama poslovanja Instituta, sferama naučno-istraživačkog rada i primjeni u komercijalne svrhe.

6. **NTP CG se prijavio na program Stručnog osposobljavanja visokoškolaca u Crnoj Gori**, oglašavajući potrebu za 3 pripravnika: ekonomista, pravnik i IT inženjer. Za oglašena mjesta, primljeno je jedno lice na poziciju ekonomiste, dok su obavljeni razgovori i odabrana osoba koja će tokom 2021 godine raditi na poziciji Marketing i komunikacionog menadžera kako bi se svi projekti i aktivnosti NTP-a CG adekvatno promovisali ciljnim grupama ali i široj javnosti.
7. **NTP CG je 2020. godine JU OŠ „Njegoš” Spuž uputio donaciju za kupovinu tehničke opreme u iznosu od 150,00 eura.** NTP CG je navedena sredstva donirao kao dio šire akcije da se u navedenoj školi obezbijedi računarska sala. NTP vrednuje napore obrazovnih institucija koje se zajedno bore za iste ciljeve i doprinose kreiranju znanja najmlađe populacije. Na ovaj način promjena se kreira iz korijena onda kada je poželjno i tretirati problem.
8. **Tokom 2020. godine, NTP CG uputio je donaciju novčanih sredstava u iznosu od 200,00 eura inovatoru Zoranu Ilinčiću iz Kolašina u cilju podrške izgradnje prototipa vertikalnog pločastog vjetrogeneratora.**

3. PREGLED AKTIVNOSTI TOKOM 2020. GODINE

Pregled aktivnosti NTP-a CG uključuje sedam segmenata u okviru kojih su se odvijale različite aktivnosti u toku 2020. godine, a koje će u nastavku teksta biti detaljno opisane. Takođe, tu su aktivnosti koje su preduzete sa ciljem jačanja kapaciteta naše kompanije:

3.1. INFRASTRUKTURA

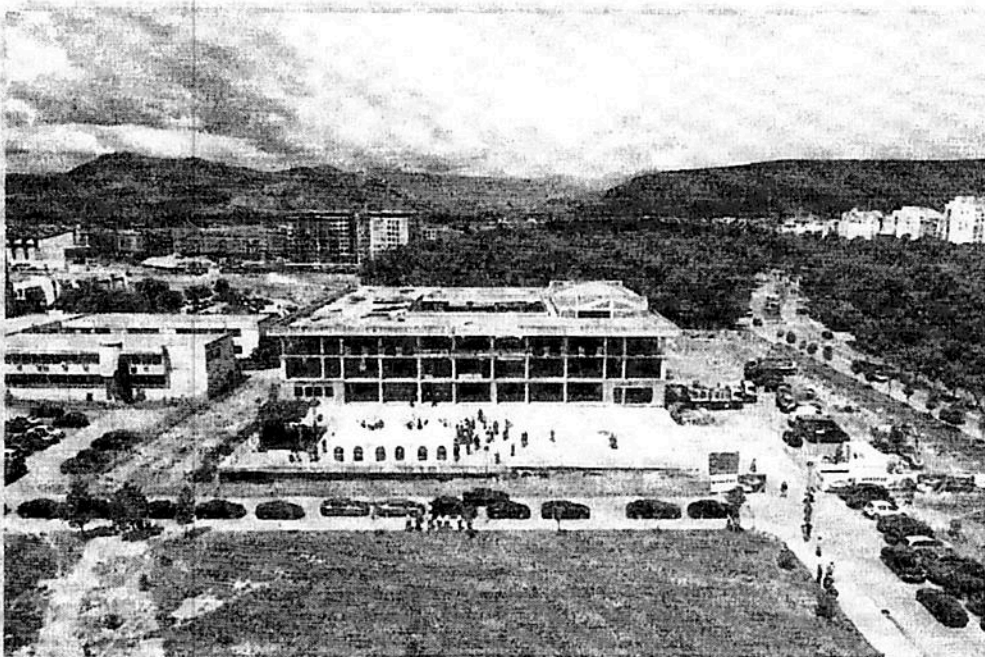
NTP CG je u 2020. godini intenzivno radio na uspostavljanju pretpostavki za izvođenje radova na zgradi NTP-a. Naime, projekat adaptacije zgrade NTP-a CG je finansiran od strane INVO-HERIC projekta Svjetske banke i Vlade Crne Gore (Ministarstvo nauke i Ministarstvo prosvjete). Izvršni direktor NTP-a CG je u kontinuitetu saradivao sa glavnim projektantom, davao potrebne inpute, informacije, pojašnjenja i zahtjeve te vršio istraživanja tržišta u smislu potreba budućih stanara NTP-a ali i iskustava kolega iz regiona i Evrope.

S tim u vezi, u periodu od 01.01.2020. do 30.06.2020. zaključeni su:

1. **Odluka o izboru najpovoljnije ponude** za izvođenje radova na izgradnji Naučno-tehnološkog parka u Podgorici, donešena je 12.03.2020. godine.

Na osnovu člana 106 stav 2 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list CG”, br.42/12, 57/14, 28/15 i 042/17), u postupku odlučivanja o izboru najpovoljnije ponude, po tenderskoj dokumentaciji broj: 05-258/19 od 26.12.2019. godine, za izvođenje radova na izgradnji NTP-a CG u Podgorici, ovlašćeno lice Uprave javnih radova, na prijedlog Komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda, donijelo je odluku da je ponuda „Novi volvox” d.o.o. Podgorica ispravna i izabrana kao najpovoljnija.
2. **Ugovor o javnoj nabavci zaključen 27.03.2020. godine između Uprave javnih radova i „Novi volvox” d.o.o. Podgorica**, za izvođenje radova na izgradnji NTP-a CG.
3. **Odluka o izboru najpovoljnije ponude za vršenje stručnog nadzora u toku izvođenja radova na izgradnji NTP-a CG u Podgorici donešena je 24.03.2020. godine.**
4. Na osnovu člana 106 stav 2 Zakona o javnim nabavkama („Službeni list CG”, br.42/12, 57/14, 28/15 i 042/17), u postupku odlučivanja o izboru najpovoljnije ponude po tenderskoj dokumentaciji broj 01-259/19 od 31.12.2019. godine, za otvoreni postupak javne nabavke za vršenje stručnog nadzora u toku izvođenja radova na izgradnji NTP-a CG u Podgorici, ovlašćeno lice Uprave javnih radova, na prijedlog Komisije za otvaranje i vrednovanje ponuda, donijelo je odluku da je ponuda „URBI.PRO” d.o.o. Podgorica ispravna i izabrana kao najpovoljnija.
5. **Ugovor o javnoj nabavci zaključen je 06.05.2020. godine između Uprave javnih radova i „URBI.PRO” d.o.o. za vršenje stručnog nadzora u toku izvođenja radova na izgradnji NTP-a CG u Podgorici.**
6. **Zvaničan početak realizacije Ugovora za izvođenje radova na izgradnji NTP-a CG, je počeo 25.05.2020. godine.**

Svečani početak radova ozvaničio je Predsjednik Vlade Crne Gore, g-din Duško Marković, na ceremoniji održanoj **16.06.2020. godine**. Na pomenutoj ceremoniji bilo je prisutno više zvanica iz akademskog, državnog i privrednog sektora kao i niz predstavnika međunarodne zajednice i diplomatskog kora koji su svojim prisustvom jasno podržali razvoj jednog ovakvog projekta u Crnoj Gori.

Opremanje budućeg objekta NTP-a CG

U prethodnom periodu, u saradnji sa arhitektonskom kompanijom "INGinvest" koja je projektovala zgradu NTP-a CG, obavljene su i konsultacije povodom opremanja buduće zgrade. Po dogovoru sa investitorom još u startu projekta je predviđeno da ovaj projekat opremanja bude rađen naknadno, odvojeno, i da ide na zasebni tender. Projekat je finalizovan i trenutno je u fazi revizije.

Obzirom na činjenicu da je upravljanje procedurama za izvođenje radova na zgradi NTP-a CG povjereno Upravi Javnih radova, te da NTP CG nije imao niti može imati operativnih ovlaštenja u ovom procesu, važno je da se uspostave mehanizmi praćenja i kontrole navedenog procesa, a sve radi što bržeg i kvalitetnijeg završetka građevinskih radova na samom objektu. Ova činjenica je izuzetno važna kako bi se spriječili problemi i visoki troškovi održavanja u periodu eksploatacije objekta što je bazirano na iskustvu naučno-tehnoloških parkova u regionu čiji su troškovi eksploatacije bili izuzetno visoki zbog propusta koji su urađeni tokom faze gradnje njihovih objekata.

3.1.1. Renoviranje novih, privremenih kancelarija NTP-a CG na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore.

NTP CG otpočeo je renoviranje privremenih kancelarija koje se nalaze na Biotehničkom fakultetu Univerziteta Crne Gore. Nakon renoviranja, NTP CG će biti smješten u navedenim kancelarijama, privremeno, do završetka radova na zgradi Naučno-tehnološkog parka Crne Gore. Riječ je o tri spojene kancelarije dvije izdvojene kancelarije, koje će biti adekvatno prelazno rješenje, do izgradnje objekta koji se nalazi u fazi adaptacije. Obzirom da se ovaj prostor nalazi u jako lošem stanju Uprava za imovinu je uradila dio renoviranja (krečenje), ali je potrebno renoviranje kupatila koja su u katastrofalnom stanju i neupotrebljiva. NTP se obratio Ministarstvu nauke za podršku vezanu za renoviranje istih i Ministarstvo nauke je verifikovalo fakturu za izvođenje ovih radova. Međutim, nakon formiranja nove Vlade zaključno sa 32.12.2020 godine ista nije bila plaćena i radovi nisu završeni.

3.2. PROJEKTI SEKTOR

Projektni sektor za cilj ima pripremu što većeg broja projekata čije će aktivnosti i ciljevi biti usklađeni sa misijom unapređenja inovaciono-preduzetničkog ekosistema u Crnoj Gori, a vodeći se **Startheškim smjernicama koje su definisane osnivačkim aktima NTP-a CG i Strategije pametne specijalizacije i SDG kao što je i pomenuto u uvodnom dijelu.**

Opšti cilj projektnog sektora u ovoj godini je uspješno uspostavljanje saradnje i izrada projektnih prijedloga koji u narednim godinama treba da donesu što veći broj kvalitetnih projekata i učešća u aktivnostima koje su skladu sa navedenim strateškim i operativnim ciljevima NTP-a CG. Projektni sektor ima važnu ulogu u razvoju aktivnosti NTP-a CG koje su definisane zajedno sa programskim sektorom, ali i finansiranja istih, jer je jedan od ključnih ciljeva ovog sektora obezbjeđivanje finansiranja od strane različitih fondova, a prije svega EU fondova koji su dostupni i koji će biti dostupni NTP-u u narednom periodu.

3.2.1. Predate projektne aplikacije u toku 2020. Godine

1. **Centralno Evrpska Inicijativa CEI – projekat nije izabran za finansiranje**
Poziv: CEI Extraordinary Call for Proposals 2020
Naziv projekta: Power Up Montenegro SMEs Reorganization – POUMS
Nosilac projekta: Naučno-tehnološki park Crne Gore d.o.o.
Ukupan budžet projekta: 37.620,00 €
Vrijednost NTP budžeta: 37.620,00 €
NIJE ODOBREN

2. **Ministarstvo nauke Crne Gore - projekat odobren u junu 2020. godine**
Poziv: Poziv za naučnoistraživačke projekte
Naziv projekta: 3DP istraživanje i inovacije za Covid-19 (3DPRI COVID19)
Nosilac projekta: Elektrotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore
Partneri na projektu:
 1. Vrije Universiteit Brussel, Belgija
 2. Naučno-tehnološki park Crne Gore d.o.o.
 3. Klinički centar Crne Gore**Ukupan budžet projekta:** 42.170,29 €
Vrijednost NTP budžeta: 5.632,79 €
ODOBREN

3. **HORIZON 2020 - projekat odobren u julu 2020. godine**
Poziv: Supporting the development of territorial Responsible Research and Innovation
Naziv projekta: Embedding RRI in Western Balkan Countries: Enhancement of Self-Sustaining R&I Ecosystems - WBC-RRI.NET
Ukupan budžet projekta: 2.000.000,00 € (Nosilac projekta: Univerzitet u Novom Sadu)
Vrijednost NTP budžeta: 94.075,00 €
ODOBREN

- 4. Interreg MED Programme – implementacija projekta otpočela 01.10.2020. godine**
Poziv: Enhancing Mediterranean Governance Innovation
Naziv projekta: Boosting Mediterranean Economy Through Sustainable Blue Bioeconomy Solutions - jun 2020. godine
Ukupan budžet projekta: 1.600.000,00 € (Nosilac projekta: ENEA Italija)
Vrijednost NTP budžeta: 39.804,58 €
ODOBREN
- 5. U.S. Embassy - COVID-19 Response Fund – projekat odobren u septembru 2020. godine**
Poziv: Poziv za projektne aplikacije u oblasti tretiranja sekundarnih efekata COVID-19 pandemije
Naziv projekta: Increasing digital literacy of youngsters for mitigating COVID-19 effects
Nosilac projekta: Naučno-tehnološki park Crne Gore d.o.o.
Partneri: Elektrotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore i Digitalna Akademija
Ukupan budžet projekta: 19.950,00 \$
Vrijednost NTP budžeta: 19.950,00 \$
ODOBREN
- 6. Bugarska Ambasada - Bulgarian Development Aid**
Poziv: Grant putem Službene razvojne pomoći Republike Bugarske
Naziv projekta: Bio-interdisciplinarno istraživanje i razmjena znanja
Nosilac projekta: Naučno-tehnološki park Crne Gore d.o.o.
Partner: Biotehnički fakultet, Univerzitet Crne Gore
Ukupan budžet projekta: 39.470,00 €
Vrijednost NTP budžeta: 39.470,00 €
NIJE ODOBREN
- 7. RCC (regional cooperation council) poziv za strateškog partnera u organizaciji Regionalnog hakatona**

Povodom poziva za konsultantske usluge za pružanje podrške Sekretarijatu RCC-a za razvoj koncepta regionalnog takmičenja i pružanja stručnih savjeta, kao i podrške u pripremi događaja i njegovog pokretanja, NTP CG je iskazao interesovanje za učešće u razvoju koncepta regionalnog takmičarskog događaja i njegovu realizaciju. U tu svrhu NTP CG je organizovao konzorcijum u saradnji sa Inovaciono preduzetničkim centrom

TEHNOPOLIS i NVO Digitalizuj.me, i predao ponudu za organizaciju ovog događaja. Bilo je predviđeno je da se događaj realizuje na teritoriji WB6 zemalja, u toku juna-jula mjeseca.

Ponuda od strane RCC nije prihvaćena iz tehničkih razloga, jer je uredno poslat e-mail sa obimnom dokumentacijom (aplikacionim paketom) zagubljen u RCC-ju. Tačnije, došlo je do tehničke greške kod RCC-ja, tako da NTP CG nije izabran kao realizator ovih aktivnosti. NTP CG je razmišljao da pokrene tužbu protiv RCC-ja ali je donešena odluka da se odustane od te ideje zbog njene kompleksnosti ali i buduće saradnje koja će u predstojećem periodu biti neminovna.

NIJE ODOBREN

8. A Step towards Better Employability – EU IPA poziv

Poziv: Support to employment in less developed municipalities in Montenegro

Naziv projekta: A Step towards Better Employability

Nosilac projekta: Naučno-tehnološki park Crne Gore d.o.o.

Ukupan budžet projekta: 257.799,15 €

Vrijednost NTP budžeta: 62.799,15 €

REZULTATI SE ČEKAJU

9. Ministarstvo ekonomskog razvoja Crne Gore – Predakceleracijski program za startapove

Poziv: Javni poziv za strateško partnerstvo u sprovođenju predakceleracijskog programa za startapove

Naziv projekta: BoostMeUp (vol. 2)

Nosilac projekta: Inovaciono preduzetnički centar „TEHNOPOLIS“ d.o.o.

Projektni partneri: 1. Naučno-tehnološki park Crne Gore d.o.o.

2. Amplitudo d.o.o.

3. Crnogorski Telekom a.d.

Pridruženi partner: Rakuten VIBER

Ukupan budžet projekta: 150.300,00 €

Vrijednost NTP budžeta: cca 12.000,00 €

Doprinos NTP-a kroz saradnju sa Crnogorskim Telekomom: 30.000,00 €

ODOBREN

3.2.2. Projekti čija je realizacija u toku

3.2.2.1. Embedding RRI in Western Balkan Countries: Enhancement of Self-Sustaining R&I Ecosystems – WBC-RRI.NET

Projektom WBC-RRI.NET će se podsticati primjena principa odgovornog istraživanja i inovacija (RRI) na teritorijalnom nivou u zemljama Zapadnog Balkana (WBC), kako bi se potom promovisao upravljački RRI (Responsible Research and Innovation) okvir na više nivoa. Principi RRI će djelovati kao otvorenost zajedničkog učenja i širenja znanja i difuzija RRI inovacija u upravljanju istraživanjima na teritorijalnom nivou WBC, uključujući postojeće ili planirane strategije pametne specijalizacije (S3) u WBC. Primjena RRI principa u teritorijalnom upravljanju WBC kroz fokus istraživanja i inovativnih napora sa ciljem smanjenja razlike za ostalim evropskim regionima.

3.2.2.2. Interreg MED Programme - PANORAMED

Opšti cilj projekta je objedinjavanje i koordinacija organizacija Med Blue Biotechnology (BBt) i zainteresovanih strana u transnacionalnoj zajednici i zajednici sa više aktera kako bi se razvio multilateralni koordinacioni okvir za podršku izgradnji kapaciteta i transferu inovacija u ovom sektoru. Takođe, jedan od ciljeva je olakšati dizajn i primjenu na području Mediterana zajedničkih i integrisanih planova, inicijativa, programa i politika za jačanje Med BBt sektora.

Krajnji cilj je definisanje, dizajn i primjena strukturiranog okvira (koji od prvih koraka uključuje i zemlje MENA) da olakšava uspostavljenoj BBt zajednici ne samo da uhvati nove poslovne mogućnosti ili multilateralne inicijative u smislu koordiniranih zahtjeva za finansiranje, već i da orijentiše politiku i programe finansiranja radi usklađivanja nacionalnih / regionalnih inicijativa na mediteranskom nivou u BBt sektoru.

Projekat B-Blue okuplja zajednicu Med Blue Biotechnologies (BBt) radi jačanja njenih inovacionih kapaciteta i podrške zajedničkim mediteranskim inicijativama o inovativnim rešenjima u sektoru. Projekat podržava BBt zajednicu u razvoju zajedničkih osnova za sektor, prikupljanju i sistematizaciji znanja razvijenih u prethodnim inicijativama i tokom projekta putem digitalne platforme čiji je cilj da ugosti mediteranske organizacije BBt sektora. Štaviše, projekat promovise teritorijalni, multiaktivni i saradnički pristup uspostavljanjem pet HUB-ova Plave biotehnologije zasnovanih na inkluzivnoj viziji živih laboratorija. Pristup petostruke zavojnice, promovisan u BBt HUB-ovima projekta B-Blue, okuplja različite aktere BBt sektora sa ciljem generisanja inovacija i poboljšanja inovacionih kapaciteta uključenih zajednica.

3.2.2.3. "Increasing Youth Digital Literacy to Mitigate COVID Effects" – COVID-19 Response Fund, U.S. Embassy in Montenegro

Aplikaciona forma za ovaj projekat, pod nazivom "Increasing Youth Digital Literacy to Mitigate COVID-19 Effects", podnijeta je 10. juna 2020. godine, a odobrena je za realizaciju u septembru. Ovaj poziv upućen je od strane Ambasade U.S. u Crnoj Gori. Projektni prijedlog NTP-a CG objedinio je prednosti programerskih IT obuka, kao i obuke u 3D modeliranju za djecu starosti od 14 do 16 godina koja bi prošla po dvije četvoramjesečne obuke u programiranju i 3D modeliranju. Nakon toga bi kao rezultat uspješno sprovedenih obuka nastalo nekoliko digitalnih igrica sa tematikom COVID-19 kojima je uloga da mlađe generacije upoznaju sa pandemijom iz jednostavnijeg ugla, a sve preko interaktivnih igrica. Takođe, rezultat 3D obuke bilo bi nekoliko 3DP modela zaštitne opreme (npr. adapter za ručke, modeli vizira, maski, različitih cjevčica za maske i sl.). Kao sekundarni rezultat sprovođenja ovakvih obuka osim navedenih rezultata, je osnaživanje i davanje podstreka mlađim generacijama da se u tim godinama polako počnu usmjeravati i obrazovati u oblastima koje bi im obezbijedile najveće prilike u budućnosti, kako za kreiranje njihovih startup rješenja, gdje bi imali očekivanu podršku NTP-a CG, tako i za pronalaženje različitih inovativnih rješenja kojima se tretiraju različite oblasti i situacije u društvu. Realizacija projekta otpočela je 01.10.2020. godine i trajaće do oktobra 2021. godine.

U sklopu ovog projekta do sada su realizovane pripremne aktivnosti, promotivna kampanja, aplikacije i odabir učesnika, a obuke na prvom modulu koji se tiče 3D štampe i modeliranja su počele 1. decembra. Ukupno 30 učesnika stičaće znanja i vještine u toku osmomjesečnih obuka, nakon čega će uslijediti i dva mjeseca mentoring sesija na kojima će učesnici grupno raditi na temama koje dogovore sa mentorima. Prvi mjesec obuka je uspješno završen, i učesnici su pozitivno reagovali na prezentovani sadržaj sa prvog modula koji se tiče 3D modeliranja i štampe i trenutno uče da rade sa 3D olovkama, a u januaru kreću sa programima za 3D modeliranje.

3.2.3. Realizovani projekti

3.2.3.1. BoostMeUp (vol. 1)

IPC Tehnopolis, kompanija Amplitudo i NTP CG, uz podršku Ministarstva nauke, implementirali su prvi predakceleracijski program u Crnoj Gori - BoostMeUp. Cilj ovog programa je da mladim ljudima i razvojnim timovima omogući da svoju ideju, uz finansijsku pomoć u iznosu od 4.500 €, nefinansijsku podršku mentora i korišćenje infrastrukturnih segmenata, te da ideje komercijalizuju i dovedu do nacionalnog, regionalnog i globalnog tržišta.

U martu mjesecu, putem Zoom platforme, proces selekcije je prošlo 47 prijavljenih ekipa, od kojih je za dalji predakceleracijski program i Boot camp odabrana 21 prijavljena ekipa. Iz Boot campa je u narednu fazu ušlo 12 ekipa, sa kojima se tokom juna i jula radilo na završnim edukativnim aktivnostima.

Timovi koji su dio BoostMeUp programa: Orhis, Flourish, Seljak.me, Sunrocket Solar Cooker, Solar Villager, Zahn265, Innat i Partour svoje ideje razvijaju u oblastima energetike, turizma, poljoprivrede, ekologije, ICT-ja i usmjerene su u pravcu digitalizacije društva u strateški ključnim oblastima definisanim S3 Strategijom pametne specijalizacije Crne Gore.

Oblasti u kojima su timovi dobili neophodna znanja definisani su kroz sedam modula: razvoj i validacija biznis ideje, razvoj proizvoda, usluga i tržišta, upravljanje biznis projektom, marketing, istraživanje i analiza tržišta, pitching vještine tj. vještine prezentovanja, finansijski menadžment i zaštita intelektualne svojine.

Finalni događaj prvog predakceleracijskog programa u Crnoj Gori – BoostMeUp, **Montenegro Pitching Competition**, održan je 22.09.2020. godine u hotelu „The Chedi Luštica Bay“. Na ovom događaju pružena je jedinstvena prilika da, nakon devet mjeseci rada i razvoja, sedam najuspješnijih timova u svega nekoliko minuta predstavi svoje kreativne i inovativne ideje javnosti, čime su napravili prvi korak ka nacionalnom, regionalnom, evropskom i globalnom tržištu. Od 47 prijavljenih, preko 21 koji su ušli u Bootcamp, do sedam timova koji su ideje predstavili na završnom događaju, odabrana su tri najbolja učesnika programa. Prvo mjesto osvojio je **Orhis**, drugoplasirani je tim **Flourish**, dok je na trećem mjestu tim **Amaturn**. Nagrade za najbolje učesnike obezbijedio je **Crnogorski Telekom**.

O najboljima je odlučivao žiri kojim je predsjedavala dr Sanja Damjanović (Ministarstvo nauke Crne Gore), a koji su činili: Vanja Zorić Šundić (Inovaciono preduzetnički centar Tehopolis), Velibor Bošković (NTP CG), Boris Banjac (Amplitudo), Dušan Banović (Crnogorski Telekom), Tarik Zaimović (Bild studio) i Blažo Crvenica (Uhura Solutions).

3.2.3.2. ChoronaThon.Me

Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), Ministarstvo nauke i Ministarstvo kulture organizovali su prvi onlajn hakaton u Crnoj Gori – CORONATHON.me, u saradnji sa: DevClub, Alicorn, Digitalizuj.Me i NTP-om CG. Cilj hakatona bio je da se pronađu rješenja koja će Crnoj Gori pomoći da se brzo prilagodi, odgovori na krizu i oporavi od posljedica novog virusa korona – COVID-19. Događaj je okupio digitalnu zajednicu, stručnjake iz različitih oblasti i građane, a virtuelno takmičenje održano je od 24. do 26. aprila. U ime NTP-a CG učešće u realizaciji projekta imali su menadžeri Radivoje Drobnjak i Sanel Ljušković, kao mentori, dok je izvršni direktor Velibor Bošković angažovan kao član žirija za evaluaciju ideja prijavljenih timova.

3.2.3.3. Odgovor na krizu izazvanu pandemijom COVID-19

Vrlo brzo nakon početka pandemije izazvane korona virusom, inovativna 3D zajednica Crne Gore udružila se kako bi digitalnim, tehnološkim i rješenjima iz brojnih drugih oblasti preduprijedili neminovne efekte ali i posljedice krize koja je stigla i u našu zemlju. Došlo se na ideju da se iskoriste prednosti 3D štampača kojima su u to vrijeme raspolagali različiti članovi konzorcijuma. Brojne zemlje, budući da su se daleko prije Crne Gore suočile sa istim problemima, koristile su iste prednosti kako bi štampale različitu medicinsku i zaštitnu opremu. Vođeni njihovim primjerom, NTP CG je u saradnji sa Elektrotehničkim fakultetom Univerziteta Crne Gore, a uz podršku Ministarstva nauke došao na ideju da krene u 3D štampanje zaštitnih vizira i druge opreme koju je u tom trenutku zbog otežanog funkcionisanja lanaca snadbijevanja bilo teško nabaviti. U tom trenutku, nekoliko različitih neformalnih klastera mini proizvođača u oblasti 3D štampe počeli su sa istim akcijama kako bi dali svoj doprinos u borbi koju cijela država vodi. Tako je odlukom Nacionalnog koordinacionog tijela za zarazne bolesti odlučeno da NTP CG uz podršku Ministarstva nauke postane glavni koordinator 3D štampe u Crnoj Gori, kako bi se svi, do tada odvojeni napori, ujedinili, i dali najbolje rezultate u datim okolnostima. Nakon udruživanja proizvodnih kapaciteta tri neformalna klastera koja su odvojeno obavljala 3D štampanje zaštitnih vizira za potrebe zdravstvenog sistema Crne Gore, kreirana je platforma za direktnu saradnju sa Kriznim medicinskim štabom uz koordinaciju NTP-a CG. Nacionalno koordinaciono tijelo za zarazne bolesti je prepoznalo napore navedenih klastera i u koordinaciji sa NTP-om CG obezbijedilo finansijska sredstva za nabavku neophodnog repromaterijala za dalju štampu koji je u jednom trenutku nestao sa polica svih članova konzorcijuma.

Naime, radilo se o sljedećim partnerima:

Naučno – tehnološki park Crne Gore, Inovaciono preduzetnički centar Tehnopolis, Elektrotehnički fakultet Univerziteta Crne Gore, Ministarstvo nauke Crne Gore, Mašinski fakultet Univerziteta Crne Gore, Hiron Creative Lab, Arhitektonika, Drone Studio, Vakom, 3D Print Montenegro, 3D Fabrika, 3D Soba, Open Box Studio, Univerzitet Donja Gorica, M:tel Digitalna Fabrika, OŠ “Sutjeska”, OŠ “Štampar Makarije”, OŠ “Oktoih”, Biblioteka za slijepe Crne Gore, Mašinski Centar – Remid Vis d.o.o., Američki kulturni centar, Resursni centar iz Podgorice, Muzička škola “Vasa Pavić”, Glavni Grad Podgorica, Montenegro Robotics, Politehnika – savez za tehničku kulturu, Savez radio – amatera Crne Gore kao i ostali koji su dali svoj doprinos.

Ulaskom u proces štampanja zaštitnih vizira 3D zajednica je pozitivnim primjerom pokazala kako nauka i inovacije mogu da služe zajednici i pruže najbrža rješenja onda kada su potrebna. Brzom reakcijom našeg neformalnog klastera dokazali smo i pretpostavku da se 3D štampači mogu koristiti za vidove masovnije proizvodnje, posebno u kriznim situacijama. U prilog tome govori činjenica da smo angažovanjem preko 45 štampača od početka pandemije, pa do danas, različitim dijelovima zajednice isporučili preko 17.000 zaštitnih vizira.

3.2.3.4. Climathon – hakaton

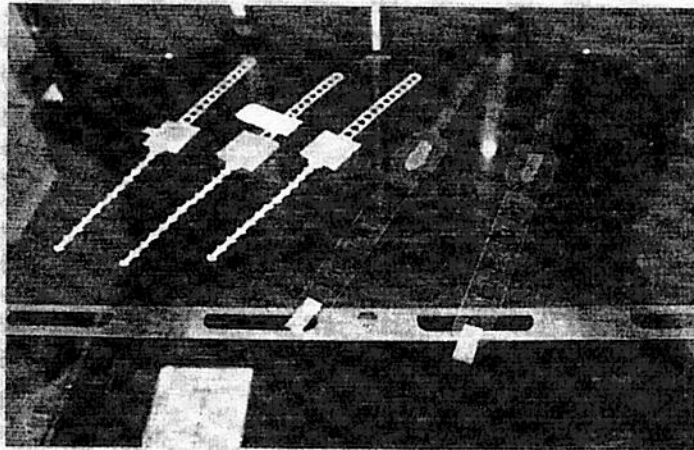
U Crnoj Gori je 28. i 29. novembra organizovan prvi Climathon, svjetski poznato ekološko takmičenje posvećeno klimatskim promjenama. U pitanju je 24-satni hakaton, na kojem učesnici predlažu inovativna rješenja za probleme u gradskim sredinama, koji se tiču klimatske krize. Prvi Climathon u Crnoj Gori organizovala je NVO „Gnijezdo“, pod pokroviteljstvom Delegacije Evropske unije u Crnoj Gori, a u saradnji sa Ministarstvom nauke, Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP), kompanijom Telenor, Glavnim gradom, Privrednom komorom Crne Gore, Erste bankom i Fondacijom „Petrović Njegoš“.

NTP CG je u realizaciji ovog događaja nastupio kao partner, obezbjeđujući mentorsku podršku učesnicima/takmičarima, kao i kroz promotivne aktivnosti i podizanju značaja pitanja i problema klimatskih promjena i uticaja.

3.2.3.5. Projekat- 3DP Research & Innovation for Covid-19

Projekat "3DP istraživanje i inovacije za Covid-19" (3DPRI) Elektrotehničkog fakulteta Univerziteta Crne Gore u saradnji sa NTP-om CG, Kliničkim centrom i Univerzitetom Vrije iz Brisela, je odobren od strane Ministarstva nauke Crne Gore. Projekat je završen u decembru, a u toku projekta kombinacijom naučnih istraživanja i 3D tehnologije nastala je specijalna narukvica sa temperaturno osjetljivim filamentom, po kome će Crna Gora postati prepoznatljiva u borbi sa COVID-19 pandemijom. NTP CG je kao projektni partner učestvovao u realizaciji projekta, budući da je u toku pandemije COVID-19 bio glavna institucija za koordinaciju 3D štampe u Crnoj Gori. Sastavni dio projekta je upravo štampanje temperaturno osjetljivog indikatora koji će se nalaziti na samoj narukvici.

Testiranja i istraživanja su išla u pravcu dizajniranja maske, ali je uočeno da filter i dio koji su postavljeni za disanje utiču na samu temperaturu filameta. Zato je dizajnirana narukvica sa okvirima crnogorske mape koja će mijenjati boju mape ukoliko osoba koja je nosi ima povišenu temperaturu. Ovaj 3D štampani proizvod će biti

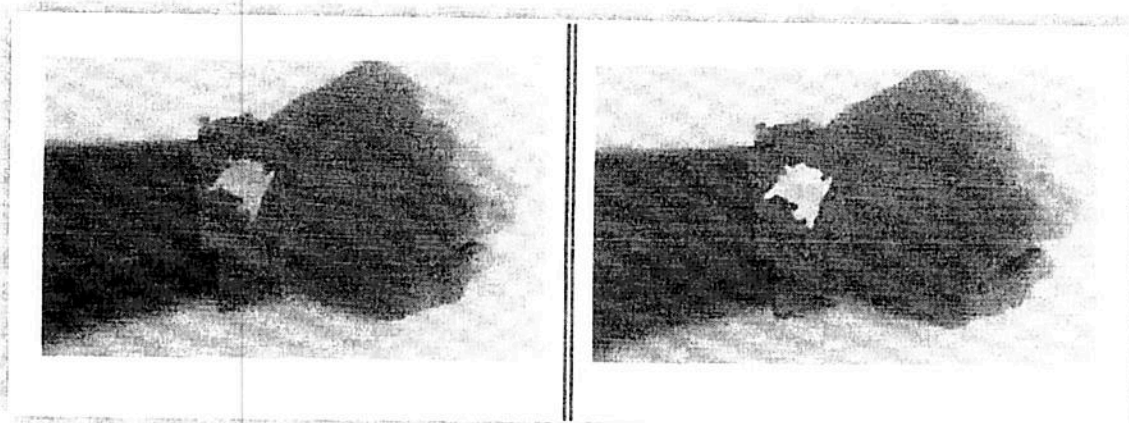

pravi reprezent crnogorskih inovacija na temu COVID-19 i dobar brend za Crnu Goru. U saradnji sa crnogorskim kompanijama, na čelu sa 3D sobom ići će se i u komercijalizaciju ovog proizvoda.

Drugi dio istraživanja koji je završen tokom decembra odnosio se na uštedu filamenata prilikom 3D štampe, jer je i tokom pandemije situacija u svim zemljama u jednom trenutku bila slična, a odnosila se na deficit materijala za štampu. Ovaj problem nije bio lako rješiv, jer su granice bile zatvorene i svuda je postojao deficit materijala. Kako u Crnoj Gori ne postoji proizvodnja filameta, jedini način koji je bio moguć dok je postojalo zaliha materijala jeste optimizacija modela i kasnija termička obrada odštampanog elementa radi uštede.

Naučni Rad je predat jednom od najjačih naučnih časopisa sa SCI liste iz Švajcarske sa impakt faktorom 2.7 – MDPI Applied Sciences. Bio je na recenziji od 25. novembra 2020. godine. Objava je odobrena 29. decembra 2020. godine i rad je objavljen 04. januara 2021. godine.

Kao rezultati uspješno sprovedenog istraživanja i svih gorepomenutih aktivnosti, nastale su narukvice sa temperaturno osjetljivim indikatorima i otkriveni su načini uštede filamenata za 3D štampu, a kreirani su i naučni radovi koji su objavljeni u renomiranim naučnim časopisima.

3.2.3.6. Prenos prava svojine iz Razvojnog programa ujedinjenih nacija (UNDP) u NTP CG:

- a) UNDP u Crnoj Gori je 19. oktobra 2020. godine potpisao sa NTP-om CG Sporazum o prenosu vlasništva nad zalihama i opremom koji se sastoje od:
- Dva 3D štampača marke CraftBox FLOW INDEX i
 - Jedan 3D skener Sanse II.

Navedena oprema je ukupne vrijednosti 13.550,00 €.

- b) Navedena oprema ustupljena je NTP-u CG kako bi se olakšao rad na COVID-19 Response Fund projektu vezanom za proizvodnju zaštitne opreme u toku trajanja pandemije i koji saraduje sa UNDP-om na realizaciji navedenog projekta.

3.2.4. Projekat EON-XR CENTAR

Inicijativu za pokretanje projekta EON XR centra započeo je NTP CG početkom 2020. godine.

EON-XR Center je instrument podrške jačanju procesa cjeloživotnog učenja za nacionalno i regionalno predstavljanje prenosa znanja zasnovanog na AVR (virtuelne i proširene realnosti)

tehnologijama. EON-XR Center ima za cilj potencijalno obučavanje za buduće poslove u oblastima medicine, turizma, obrazovanja, mašinstva, energetike, IT-ja i mnogih drugih oblasti.

Centar će omogućiti uvođenje AVR (virtuelna i poboljšana realnost) tehnologija kao obrazovnog alata za studente, zatim zaposlene u različitim preduzećima i institucijama dok će se nezaposleni koji traže posao za to obučavati u virtuelnom prostoru. Cilj je da se preko AVR platforme podstaknu studenti i različite interesne grupe da aktivno učestvuju na treninzima što će im obezbijediti bolji pristup praktičnom obrazovanju koje je preduslov zaokruženog i cjelovitog obrazovanja. Ovim se direktno unapređuje kreativni i inovacioni potencijal pojedinaca koji će biti podstaknuti da krenu u različita istraživanja kako bi unaprijedili postojeće ideje, ili kako bi stvorili potpuno nove koje ih mogu odvesti u pravcu kreiranja inovativnih startapova zasnovanih na visokotehnološkim rješenjima. Dodatna vrijednost ovog projekta je povećanje prihoda kompanija obezbeđenjem lokalnih treninga i kreiranjem sadržaja za komercijalne svrhe.

Kreiranjem ovog Centra u okviru NTP-a u CG ćemo implementirati nove tehnologije i znanja, koje nedostaju našoj državi, usmjerene na budućnost, za dobrobit svojih građana.

Međunarodni partner neće ugroziti domaće tržište, već će maksimalno saradivati sa akterima domaćeg tržišta. Nema velikog zapošljavanja sa strane, već će se angažman vršiti isključivo sa domaćim potencijalima i kroz partnerski pristup. AVR centri su trend razvoja, ima ih preko 100 u svijetu, a njihov značaj i upotreba je eksponencijalno porasla tokom COVID-19 krize.

Upotreba ove tehnologije je veoma široka i primjenjiva u svim sektorima i industrijama, obrazovanju, javnoj upravi i podići će nivo znanja i operativnih sposobnosti profesora, studenata, učenika kao i zaposlenih u različitim sektorima ekonomije i javne uprave. Privatne kompanije će imati platformu za razvoj inovativnih rješenja i proizvoda na ovoj tehnologiji što će doprinijeti održivosti čitavog projekta.

Vrijednost kompletnog projekta je cca 26 mil. dolara. Prije pandemije COVID 19 – Inostrani partner je imao namjeru da uloži 95% investicije od oko 25 mil. dolara dok je obaveza Crne Gore bila ulog od oko 5% ukupne investicije (cca 1.25 mil. dolara). Tokom pandemije COVID-19 pojavila se mogućnost da Crna Gora aplicira kod EON REALITY za „COVID Emergency Fund“. NTP CG je u decembru 2020. aplicirao za „Grant Guarantee Program Application for Post-Pandemic Recovery Assistance“ i od strane Borda kompanije EON dobio dodatno finansiranje za realizaciju EON-XR Centra. To zapravo znači 100% finansiranje centra od strane Eon Reality kompanije, dok Crna Gora mora uplatiti samo garantni fond u iznosu od 1% ukupne investicije to jest cca 250.000,00 dolara i to tek nakon realizacije cjelokupne investicije.

Kako bi ovaj projekat bio realizovan potrebno je da Vlada Crne Gore donese pozitivnu odluku što je predmet razgovora sa resornim ministarstvom koje će dalje saradivati sa drugim ministarstvima kako bi se kreirao širi konsenzus za realizaciju ovog projekta.

3.3. PROGRAMSKI SEKTOR

Opšti cilj programskog sektora je sadržajno i logistički organizovan set aktivnosti prilagođen ciljnim grupama i temama kompatibilnim sa ostalim aktivnostima NTP CG.

- *Treninzi / Obuke*
- *Inkubator*
- *Akcelerator*
- *Mentoring*

U sklopu pomenutih aktivnosti uspostavljena je saradnja sa kolegama iz projekta BeSME finansiranog od strane Evropske Unije čiji su konsultanti zajedno sa NTP-om CG pripremili set dokumenata i programa podrške kroz koji će zaposleni u NTP-u tokom prvog kvartala 2021. godine sa međunarodnim ekspertima proći obuku za pružanje podrške budućim stanarima. U pomenutom paketu podrške, biće dostupni programi podrške za buduće korisnike, kompletna dokumentacija vezana za programske aktivnosti i marketing i komunikaciona strategija koju će NTP CG sprovoditi u narednom periodu.

3.4. MARKETING SEKTOR

Komunikacija sa svim stejkholderima je od esencijalnog značaja za uspjehnost rada i sprovođenja planiranih aktivnosti NTP-a CG u budućem periodu. U toku 2020. godine, uspostavljen je osnov za definisanje strategije marketinške komunikacije, koja će biti finalizovana tokom 2021 godine uz pomoć ekspetra koji radi u okviru projekta **BeSME**, kroz sljedeće kanale:

1. Mediji,
2. Website,
3. Email,
4. Promo materijali (Flajeri...),
5. Društvene mreže (Facebook, Linedin, Instagram, Twitter),
6. Youtube kanal.

Intenzivna promocija kroz digitalne medije (website i društvene mreže) predstavljala je osnovni model promocije NTP CG:

- **Website**

Website NTP CG www.ntpark.me Na sajtu su redovno objavljivane vijesti o aktivnostima u kojima je NTP učestvovao, kao nosilac ili partner.

- **LinkedIn** - <https://www.linkedin.com/company/ntparkcg>

Obzirom da je otvoren profil na ovoj poslovnoj mreži u 2019. godini, platforma je korištena za aktivnu komunikaciju i promociju aktivnosti NTP-a CG.

- **You tube** -

https://www.youtube.com/channel/UCb1cCDm8ZQlrBD7OPfvmFgQ/featured?view_as=subscriber

- **Facebook** - <https://www.facebook.com/NTPCrneGore>

Putem Facebook stranice NTP CG, redovno je obavještavana javnost o tekućim i predstojećim aktivnostima i ostalim aktuelnostima.

- **Twitter** - <https://twitter.com/stpmne>

Twitter (TW) je trenutno jedna od najdinamičnijih društvenih mreža.

- **Instagram** - <https://www.instagram.com/ntpcg?igshid=xjdkg3vkqdy9>

U ovoj godini je otvoren i aktiviran nalog na Instagramu, kako bi se pojačala komunikacija populacijom mlađom od 30 godina, kod kojih ova mreža ima veliku pažnju.

- **Eksterni kanali komunikacije**

U cilju što bolje, pravovremene i potpunije informisanosti ciljne grupe, ali i šire javnosti o aktivnostima NTP-a CG, marketing sektor je konstantno komunicirao sa predstavnicima medija na lokalnom i nacionalnom nivou. Predstavnici medija su redovno obavještavani o svim aktivnostima, aktuelnostima i događajima, pozivani su da medijski isprate događaje. NTP CG je takođe radio na širenju i ostvarivanju što boljih odnosa sa medijima, kako bi javnost bila što bolje informisana i shvatila značajnu ulogu koju NTP CG ima u oblasti svog djelovanja. Zabilježen je veći broj medija koji su objavljivali informacije o NTP-u CG, pojavljivanje na portalima, televiziji, radiju i u štampanim medijima (*RTCG, TV Vijesti, RTVVK, Onogošt.me, Dan, Pobjeda, Dnevne novine, Vijesti, Aktuelno.me, Bankar.me, Portal Analitika, Antena M, Mankanje.me* i značajan broj drugih portala).

Osim toga, veliki broj partnera NTP CG-a prepoznao je značaj aktivnosti koje su sprovedene, pa je zabilježen i veliki broj dijeljenja informacija putem različitih kanala informisanja sa njihovom publikom, čime je ostvaren i veći doseg informisanosti i prepoznatljivosti NTP-a CG širom regiona.

3.5. MEĐUNARODNA SARADNJA I UMREŽAVANJE

U sklopu aktivnosti kojima se NTP CG pozicionira kao centralna institucija inovaciono-preduzetničkog ekosistema u Crnoj Gori, sproveden je niz aktivnosti na uspostavljanju međunarodne saradnje i umrežavanja, sa ciljem kreiranja i implementacije aktivnosti koje se tiču ostvarivanja postavljenih ciljeva i zadataka. Najznačajnije aktivnosti su:

3.5.1. NTP CG je 16.06.2020. potpisao Ugovor o poslovnoj saradnji sa Crnogorskim Telekomom a.d. Podgorica:

- a) Cilj ovog Ugovora o poslovnoj saradnji je podsticanje ekonomskog rasta, tehnološkog razvoja, inovacija i preduzetništva kroz zapošljavanje - posebno mladih, visoko-kvalifikovanih lica, jačanje postojećih inovativnih privrednih društava, te kreiranje inovativnih startapova i spinofova, naročito u sektorima srednjih i visokih tehnologija kao i usluga baziranih na znanju. Na ovaj način Ugovorne strane će doprinijeti razvoju nove preduzetničke kulture, stvaranju povoljnijeg ambijenta za naučnoistraživačku i inovacionu djelatnost, povećanju razmjene i upotrebe znanja i ideja, te privlačenju ljudskih resursa i kapitala u ove djelatnosti, a sve u svrhe održivog razvoja i povećanja konkurentnosti domaće ekonomije.
- b) Crnogorski Telekom a.d. će obezbijediti sredstva u ukupnom iznosu od 1.500.000,00 EUR (slovima: jedan milion petstotina hiljada eura) i to na način što će u petogodišnjem periodu iz budžeta opredijeliti sredstva u iznosu od 450.000,00 EUR (slovima: četiristotinepedesethiljada eura), dok će preostalu investiciju činiti vrijednost servisa i neophodne infrastrukture u iznosu od 1.050.000,00 EUR (slovima: jedan milion pedeset hiljada eura).
- c) 2020. godina otvorila je mogućnost ulaska u vrlo bitnu kolaboraciju Naučno-tehnološkog parka Crne Gore i Deutsche Telekom Hubraum-a kao tehnološkog inkubatora koji pruža podršku brojnim kompanijama sa inovativnim rješenjima iz oblasti 5G, AI i IOT tehnologija kako bi se kreirale nove mogućnosti za obje strane. Kroz ovu kolaboraciju startapovi koji posluju u okviru NTP-a i koji prolaze kroz brojne programe podrške, primaće dodatnu podršku Hubraum-a kroz investiranje, mentorstva, pristup Deutsche Telekom mreži partnera, klijentima i tehnologijama i besplatnom coworking prostoru na lokacijama u Berlinu i u Krakovu. Na ovaj način, crnogorske kompanije dobiće veliki tržišni prostor i veliku šansu za internacionalizaciju svog poslovanja kroz brojne sisteme i programe podrške koje, obje strane zajedno u kolaboraciji, pružaju svojim startapovima.

3.5.2. NTP CG je 02.06.2020. potpisao Memorandum o razumijevanju sa Great Wall Enterprise Institutom.

Radi se o civilnom istraživačkom centru u polju moderne ekonomije, iz Kine. Ovaj memorandum predstavlja saglasnost obje strane da sarađuju u unaprijeđenju međunarodne naučne i tehnološke saradnje i razvoja. S tim u vezi memorandum predviđa:

- a) Obje strane su opredijeljene za promociju izgradnje „Zajednice međunarodnih parkova nauke i industrije (CISIP)“ koja je kooperativna organizacija, i jačanje međunarodnih multilateralnih razmjena i saradnje.
- b) Obje strane će zajednički istražiti organizovanje međunarodne radionice o upravljanju naučno-tehnološkim parkom u svojim zemljama i podstaći će odgovarajuće mrežne resurse za učešće.
- c) Obje strane će redovno organizovati vebinar i druge aktivnosti razmjene na mreži na redovnoj osnovi.
- d) Obje strane će sprovesti zajedničke studije o zajedničkim temama, uključujući razvoj naučnih i tehnoloških parkova / inkubatora / inovativnih centara, naučne i tehnološke politike, uslugama u oblasti inovacija i preduzetničkim uslugama, itd.

3.5.3. NTP CG je 18.06.2020. potpisao Memorandum o razumijevanju sa Shanghai Science and Technology Exchange Centar:

- a) NTP CG i Shanghai Science and Technology Exchange Centar imaju zajednički cilj u promovisanju inovacija u nauci i tehnologiji, prenosu tehnologije i međunarodnoj saradnji. Takođe, namjeravaju da sarađuju u oblastima od zajedničkog interesa za unapređenje nauke i tehnologije.
- b) Saradnja u okviru Memoranduma, ima za cilj promovisanje i podržavanje saradnje međunarodnih naučnih i tehnoloških inovacija sa NTP CG i obogaćivanje iskustava između zemalja srednje i istočne Evrope.

3.5.4. Saradnja sa Techstars - American seed accelerator

NTP CG ostvario je saradnju sa „Techstars“ koji je najveći seed akcelerator na istočnoj obali Amerike osnovan 2006. godine. Kroz saradnju sa ovim međunarodnim partnerima NTP CG dobiće mogućnost sticanja vrijednih znanja. Eksperti iz Techstars pružiće NTP-u vrijedan know-how, a takođe postoji i mogućnost da kompanije koje posluju u okviru NTP CG u budućnosti dobiju

finansiranje od ovog akceleratora. Na ovaj način će crnogorski startapovi dobiti globalnu vidljivost u svom poslovanju. U 2021. godini očekuje se intenziviranje saradnje kada će se definisati ključni pravci i načini podrške Techstars-a NTP-u CG.

3.6. ZAPOSLENI

U 2020 godini NTP je broj zaposlenih sveo na apsolutni minimum uz neophodno opterećenje svih zaposlenih za realizaciju zacrtanih ciljeva. Broj zaposlenih se kretao od 3 do 5 tokom čitave godine od kojih su dvoje bili dio programa stručnog osposobljavanja.

1. U periodu od 01.01.2020. godine do 01.11.2020. godine bilo 5 zaposlenih i to:

- Izvršni direktor
- Dva menadžera – ugovori o djelu;
- Dvije pripravnice – Program za stručno osposobljavanje.

2. Od 01.11.2020. godine NTP CG ima 3 zaposlena (budući da saradnja sa jednim pripravnikom i jednim menadžerom nije nastavljena) i to:

- Izvršni direktor;
- Jedan menadžer za programske aktivnosti – Ugovor o radu na određeno (2 godine);
- Jedan administrativno-ekonomski saradnik – Ugovor o radu na određeno (2 godine).

S obzirom na to da je jedna od ključnih funkcija NTP-a CG permanentna edukacija i razvoj vještina, posvećena je velika pažnja usavršavanju zaposlenih kroz učešće na različitim predavanjima, okruglim stolovima i stručnim konferencijama u Crnoj Gori i regionu. Izdvajamo neke od najznačajnijih obuka ili konferencija na kojima su učestvovali zaposleni NTP-a CG:

- EU4TECH konferencija;
- Obuka za Horizont 2020;
- EUBID Conference;
- Strategija cjeloživotnog preduzetničkog učenja 2020-2024;
- Digitalno upravljanje za ubrzanje razvoja;
- Javna rasprava o Nacrtu Strategije za cjeloživotno preduzetničko učenje 2020-2024;
- Montenegrin Engineering Winter School;
- Karavan Evropskog savjeta za inovacije – EIC Roadshow in Montenegro;

- Digitalno upravljanje za ubrzanje razvoja;
- Festival inovacija;
- Workshop between STP MNE and the Science and technology park in Shanghai;
- Član radne grupe za izradu Strategije Podgorica Smart City.

3.7. FINANSIJSKI SEKTOR

Uloga koju finansijski sektor ima u NTP-u CG, usmjerena je na sljedeće aktivnosti:

- Redovne aktivnosti na praćenju, analizi i planiranju finansija; komunikacija sa resornim Ministarstvom, komunikacija sa finansijskim institucijama, fakturisanje usluga, praćenje potraživanja i praćenje rokova u izmirivanju obaveza, izvještavanje i planiranje itd.
- NTP CG je i obveznik Zakona o javnim nabavkama, te finansijski sektor odnosno službenik za javne nabavke vodi računa o pažljivoj primjeni navedenog Zakona - procedurama nabavke, pravovremenom izvještavanju Upravi za javne nabavke, Agenciji za sprječavanje korupcije, donošenju Plana javnih nabavki.
- Još jedan od zadataka koji je finansijski sektor obavljao tiče se finansijskog praćenja i izvještavanja za potrebe međunarodnih i nacionalnih projekata.

Realizovane aktivnosti u 2020. godini uključivale su:

- uspostavljanje seta internih pravila i procedura, tj. FMC okvir koji će doprinijeti boljem i kvalitetnijem procesu finansijskog upravljanja, praćenja, kontrole i izvještavanja u NTP-u CG. Ova pravila će pomoći i u jasnom i nedvosmislenom utvrđivanju odgovornosti.
- aktivnosti usmjerene na pripremu i implementaciju projektnih aktivnosti.

4. FINANSIJSKI IZVJEŠTAJ ZA 2020. GODINU

U 2020. godini društvo je generisalo prihode iz nekoliko različitih izvora. Interni finansijski poslovi podrazumijevaju redovne aktivnosti na praćenju, analizi i planiranju finansija i komunikaciju sa resornim Ministarstvom.

Kada su u pitanju rashodi, ukupan iznos rashoda za 2020. godinu iznosio je **78,400.45 eura**.

Ukupno ostvareni prihodi društva za 2020. godinu su **98,290.98 eura**.

Takođe, na osnovu dopisa Ministarstva finansija broj: 13-13014/1 od 30.07.2020. godine vezano za III paket socio-ekonomskih mjera izvršni direktor Naučno-tehnološkog parka Crne Gore je na osnovu instrukcija iz navedenog dopisa Ministarstva finansija uplatio sa svog žiro računa iznos polovine zarada za mjesec septembar i oktobar 2020. godine na glavni račun Državnog trezora Crne Gore.

4.1. PRIHODI

U 2020. Godini NTP CG je imao prihode iz nekoliko različitih izvora, a tu je i donacija UNDP-ja u Crnoj Gori u vidu dva 3D štampača i jednog 3D skenera EU proizvodnje ukupne vrijednosti od **13,550 eura**. Ukupno ostvareni prihodi društva za 2020. godinu su **98,290.98 eura**.

UNDP u Crnoj Gori - donacija tehničke opreme		
1	Donacija tehničke opreme (Dva 3D štampača i jedan 3D skener - EU proizvođač)	13,550.00
UKUPNO (ukupna vrijednost donacije u stvarima)		13,550.00

PRIHODI U 2020. GODINI		
1	CT "Telekom" - donacija za uplatu nagrade pobjednicima "BoostMeUp"	2,000.00
2	Vlada Crne Gore - donacija za štampu vizira	25,000.00
3	Ministarstvo nauke Crne Gore - uplata sredstava iz budžeta	60,000.00
4	U.S. Embassy Podgorica - uplata dijela sredstava za realizaciju projekta	6,790.98
5	Uplata sredstava od IPC "Tehnopolis" za projekat BoostMeUp	4,500.00
UKUPNO		98,290.98

4.2. RASHODI

Kada su u pitanju rashodi, ukupan iznos rashoda za 2020. godinu iznosio je **78,400.45 eura**. U sledećim tabelama su detaljno opisani svi rashodi u 2020 godini.

RASHODI	
TROŠKOVI MATERIJALA	9,695.66
Troškovi kancelarijskog materijala (rokovnici, fascikle, hemijske...)	431.33
Troškovi sirovina (plastike za vizire, filamenti, lastike)	7,407.38
Troškovi hrane i pića za potrebe kancelarija i treninga (kafa, piće, snack...)	235.82
Troškovi ostalog materijala (kese, kutije...)	1,621.13
TROŠKOVI OPREME	1,764.11
Troškovi namještaja za kancelarije	1,104.00
Troškovi tehničke opreme za potrebe kancelarije	660.11
TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI	52,460.04
Porezi na lična primanja	4,269.05
Doprinosi za PIO	5,901.99
Doprinosi za zdravstveno osiguranje	2,615.99
Doprinosi za osiguranje od nezaposlenosti	148.40
Troškovi NETO zarada	24,250.23
Troškovi naknada po ugovorima o djelu	15,205.00
Troškovi smještaja za službena putovanja	69.38
TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA	1,175.23
Troškovi reklame i propagande u zemlji (video, foto, logotipi, reklamiranje...)	1,175.23
NEMATERIJALNI TROŠKOVI	13,305.41
Troškovi usluga računovodstva i revizije	1,452.00
Troškovi drugih neproizvodnih usluga (prevoz, notar, kurir...)	981.14
Troškovi naziva Internet domena	41.76
Troškovi hosting sajtova	119.53
Troškovi prenosa sredstava IPC "Tehnopolis" Nikšić (štampa vizira)	6,869.98
Troškovi prenosa sredstava ETF-u (projekat 3DPRI)	1,000.00
Troškovi poklona za partnere	69.94
Trošak prenosa nagrade pobjednicima (projekat BoostMeUp vol.1)	2,000.00
Troškovi donacija (osnovna škola "Petrović Njegoš", Danilovgrad i inovator Zoran Ilinčić)	350.00
Trošak goriva za službene potrebe	421.06
UKUPNI RASHODI	78,400.45

Od ukupnog iznosa rashoda za 2020. godinu, iznos rashoda po osnovu javnih nabavki je **15,194.72 eura**.

RASHODI PO OSNOVU JAVNIH NABAVKI	
Kancelarijski namještaj	1,104.00
Vreće za pakovanje	1,258.13
Tanka plastika	3,456.82
Kancelarijski materijal	290.97
Aparat za zavarivanje folije	67.50
Računovodstvene usluge	1,331.00
Traka - lastika	387.20
Repromaterijal - filamenti za 3D štampu	3,600.16
Usluge pravnog dokumentovanja i ovjeravanja	8.47
Nazivi Internet domena	41.76
Zidni nosači za monitore	29.80
Ruteri za mreže	43.00
Štamparske usluge za oglašavanje - izrada flajera	412.61
Štamparske usluge za oglašavanje - Roll up	96.80
Usluge prevoza	216.10
Kancelarijska oprema - računar	470.00
Kartonske kutije	363.00
Nabavka pića za potrebe kancelarije - kafa	128.57
Usluge oglašavanja i marketinga - video i fotogr.	892.98
Elektrotehničke instalacije	620.73
Pokloni i nagrade - izrada kristala sa gravurom	69.94
Poštanske usluge	35.84
Usluge medicinskih analiza - serološki COV. Test	100.00
Usluge hosting www sajtova	119.53
Sistem za bežične telekomunikacije	49.81
UKUPNI RASHODI (javne nabavke)	15,194.72

NTP CG je bio glavni koordinator 3D štampe vizira i druge zaštitne opreme za vrijeme trajanja prvog talasa virusa korona u Crnoj Gori i tom prilikom je proizvedeno i distribuirano preko **17,000** zaštitnih vizira različitim subjektima kojima je zaštitna oprema u tom momentu bila potrebna. Tom prilikom NTP CG primio je donaciju Vlade Crne Gore u iznosu od **25,000 eura** za kupovinu potrebnog repromaterijala i ostalih komponenti neophodnih za kontinuitet štampe. U narednoj tabeli prikazana je distribucija doniranih sredstava po različitim stavkama, i ona čini **16,182.09 eura** ukupnih rashoda.

COVID-19 RASHODI (štampa vizira)		
1	Memorandum o saradnji sa IPC "Tehnopolis" Nikšić (dio stavke 1.5,e ukupnih rashoda)	6,869.98
2	Providni (PET) (dio stavke 1.1.,b ukupnih rashoda)	321.41
3	PRM-PETG-PRO-1000 (dio stavke 1.1.,b ukupnih rashoda)	3,660.16
4	Usluge prevoza i špedicije (dio stavke 1.5,b ukupnih rashoda)	216.10
5	Plastike za vizire (dio stavke 1.1.,b ukupnih rashoda)	3,038.61
6	Vreće za vakuumsko pakovanje (dio stavke 1.1,d ukupnih rashoda)	508.13
7	Kartonske kutije (dio stavke 1.1,d ukupnih rashoda)	363.00
8	Lastika (dio stavke 1.1.,b ukupnih rashoda)	387.20
9	Zavarivač folije (dio stavke 1.2,b ukupnih rashoda)	67.50
10	Vreće za vakuumsko pakovanje (dio stavke 1.1,d ukupnih rashoda)	330.00
11	Vreće za vakuumsko pakovanje (dio stavke 1.1,d ukupnih rashoda)	420.00
UKUPNI RASHODI		16,182.09

Po osnovu projekta **Increasing youth digital literacy for mitigating COVID-19 effects** (U.S. Embassy Podgorica), NTP CG je primio jedan dio sredstava neophodnih za realizaciju projektnih aktivnosti. U narednoj tabeli, prikazana je potrošnja primljenih sredstava koja predstavlja dio od **1,514.69 eura** ukupnih rashoda.

Increasing youth digital literacy for mitigating COVID-19 effects (U.S. Embassy Podgorica)		
PRIHOD ZA 2020. GODINU (od projekta)		6,790.98
1	Prva uplata za realizaciju projekta	6,790.98
RASHODI ZA 2020. GODINU (od projekta)		1,514.69
1	Tošak zarada osoblja angažovanog na projektu (dio stavke 1.3 ukupnih rashoda)	612.72
2	Trošak reprezentacije (dio stavke 1.1,c ukupnih rashoda)	40.14
3	Troškovi reklame i propagande u zemlji (logotip, boostovanje, postovi...) (dio stavke 1.4,a ukupnih rashoda)	721.47
4	Troškovi štampe (dio stavke 1.1,a ukupnih rashoda)	140.36
REZULTAT NA KRAJU 2020. GODINE (od projekta)		5,276.29

5. ZAKLJUČAK

Ovaj Izvještaj je sastavljen sa ciljem informisanja odbora direktora o aktivnostima NTP-a CG u prethodnom periodu od 01.01.2020 do 31.12.2020 godine. Sadrži sve detaljne informacije uključujući i finansijski izvještaj koji je predmet izrade nakon završetka kalendarske godine od strane ovlaštene računovodstvene agencije. Presentacija izvještaja o radu sa finansijskim izvještajem za 2020 godinu usvaja Odbor direktora, a nakon toga se prosljeđuje Vladi Crne Gore na informaciju.

Izvršni direktor

Velibor Bošković

Predsjednik Odbora direktora

Saša Ivanović

Podgorica, mart 2021 godine